

1. Які водні об'єкти зображені?
2. Чи можна їх розділити на групи? На які?
3. Які поверхневі води є у нашому місті, ТГ?

III. Оголошення теми, мети, очікуваних результатів. Визначення разом з учнями навчальних цілей уроку.

Учитель Отже, ми розпочинаємо вивчати води суходолу. І тема сьогоднішнього уроку «Річки: річкова долина, басейн річки, річкова система».

Далі з учнями визначаємо навчальні цілі уроку та очікувані результати.

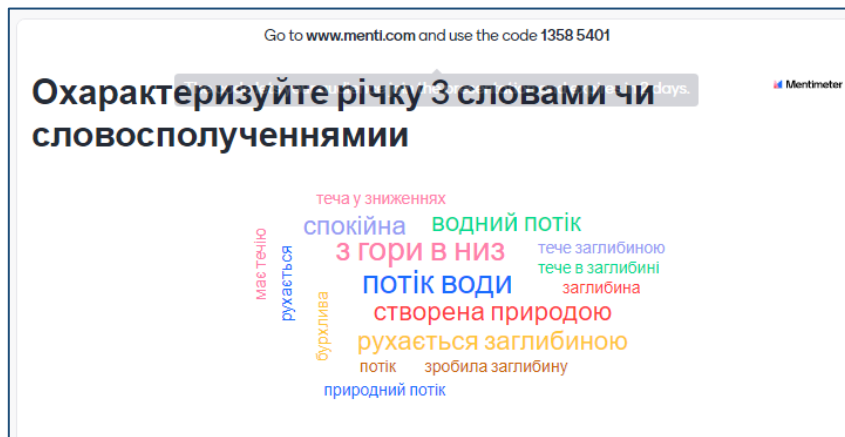
IV. Вивчення нового матеріалу

Учитель Води суходолу – це води, які постійно або тимчасово перебувають на земній поверхні у формі різних водних об'єктів, у рідкому чи твердому станах. В Україні вони представлені всіма видами, крім льодовиків.

Вправа «Асоціативний кущ»

Завдання 1 З поняттям річка ви в вже знайомі, тому перейдіть за покликанням <https://www.menti.com/alu5drpox9wj> або за QR- кодом і охарактеризуйте річку 3 словами або словосполученнями.

Використовуючи дані слова самостійно дайте визначення поняття «річка» (відповіді учнів).

Учитель **Отже**, річка - це природний водний потік, що рухається в заглибленні, створеному його рухом. Якщо водотік має довжину менше 10 км, то це – струмок.

Вам відомо, що кожна річка має місце звідки вона починається – витік і місце, де закінчується - гирло.

Завдання 2 Використовуючи малюнок назвіть:

- ✓ цифри, що позначають витік річки
- ✓ цифри, що позначають гирло річки.

Учитель Як бачимо, річка починається на ділянках із більшою абсолютною висотою і тече вниз, впадаючи в іншу водойму. Зниження, яке простягається від витіку до гирла – називається річковою долиною. А відстань від витіку до гирла – це довжина річки.

Виміряти довжину річки на карті можна за допомогою приладу курвиметра. Також приблизне вимірювання можна зробити простою ниткою, приклавши

її вздовж всієї довжини річки на карті, а потім виміряти цей відрізок нитки лінійкою і, відповідно до масштабу карти, визначити справжню довжину ріки.

Пам'ятай! Якщо у річки є кілька приток, то довжину міряють від витoku, який знаходиться якнайдалі від гирла. На карті річку показуємо від витoku до гирла.

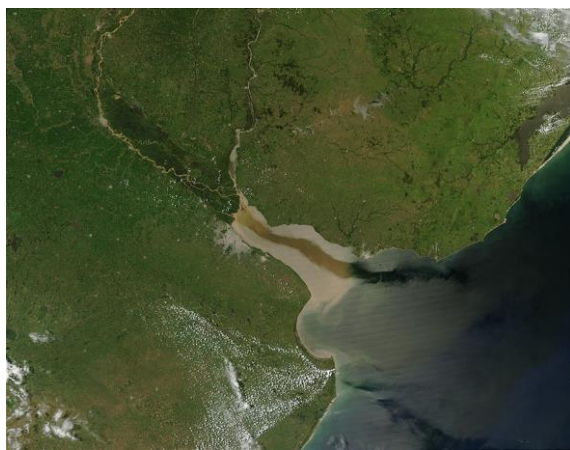
Гирло може мати різну форму.

Робота в онлайн групах

Діти об'єднуються в групи і працюють в 2 цифрових кімнатах (посилання в кімнати надає вчитель).

Завдання 3 За допомогою хмаринки слів і фотографій (спільні для двох груп) дати характеристику формі гирла річки.

1 група

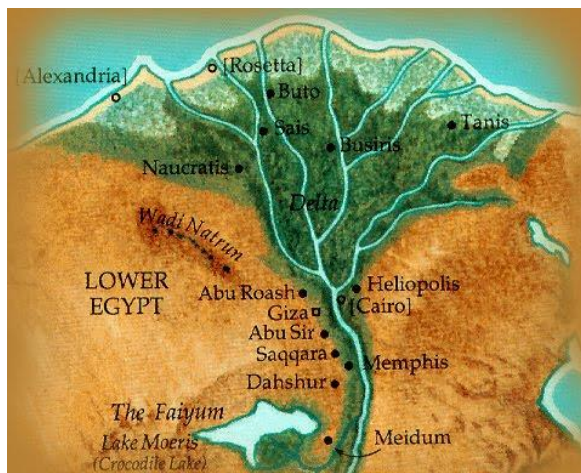

Річка Парана

2 група

Річка Екс

Річки Ніл

Річка Дунай

Після обговорень в групах всі повертаються в спільний Google Meet і презентують результати роботи.

Робота з підручником

За потреби доповніть свої відповіді опрацювавши матеріал підручника на с.205-206.

Робота з картами

Завдання 4 За допомогою даних з таблиці з'ясуйте, яка найдовша річка світу та України. Знайдіть і покажіть їх на фізичній карті світу

<https://geomap.com.ua/uk-g6/194.html#&gid=maps&pid=1> та України

<https://geomap.com.ua/uk-g8/28.html#&gid=maps&pid=2>.

Найбільші річки України

Річка	Куди впадає	Загальна довжина	Довжина в межах України
Дунай	Чорне море	2900	174
Дніпро	Чорне море	2201	981
Дністер	Чорне море	1362	705
Десна	Дніпро	1130	591
Сіверський Донець	Дон	1053	672

Найбільші річки світу

Назва річки	Амазонка	Ніл	Янцзи	Міссісіпі (з Міссурі)	Хуанхе	Об (з Іртишом)
Довжина, км	6992	6852	6418	5969	5464	5410

Учитель Якщо уважно подивитися на річку Амазонка, то стане очевидною її схожість з деревом. У річки, як і у дерева, є стовбур – це головна річка. І є гілки – це притоки, які впадають до головної річки. Із курсу «Пізнаємо природу» ви знаєте, що притоки бувають праві і ліві.

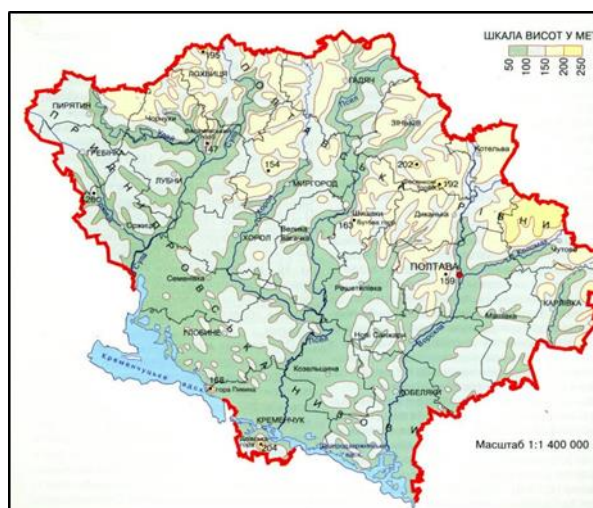
Згадайте, як визначити на місцевості та на карті в якому напрямку рухається річка? (відповіді учнів).

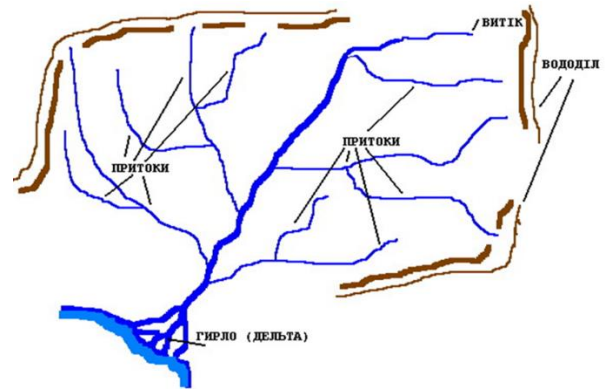
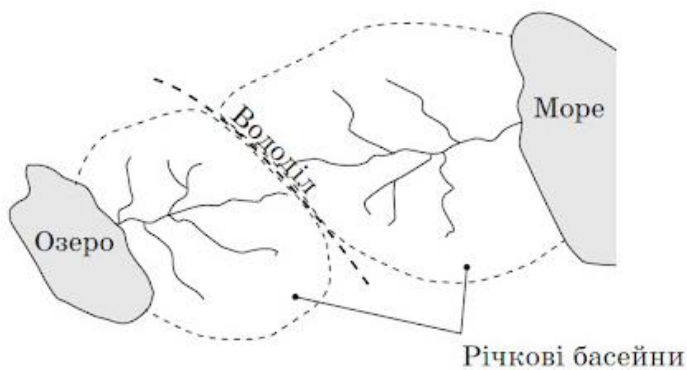
Завдання 5 Використовуючи фізичну карту України <https://bit.ly/3C6VwAn> записати в зошит 3 ліві і 3 праві притоки Дніпра.

Завдання 6 За допомогою фізичної карти Полтавської області <https://bit.ly/3WSQS0W> визначте якими притоками Дніпра (ліві чи праві) є Сула, Хорол, Псел, Ворскла.

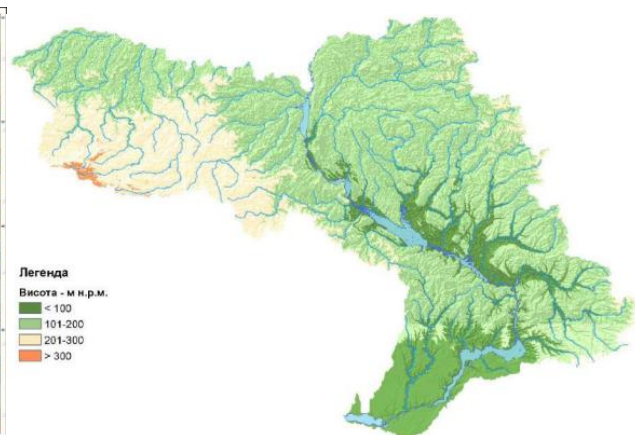
Учитель Головна річка з усіма притоками утворює річкову систему. Струмки, річечки, річки поповнюються дощовими, талими та підземними водами тільки із своєї території, що називається басейном річки.

Завдання 7 Перейдіть за покликанням <https://river.land.kiev.ua/river-basins.html> і усно дайте відповідь на питання.

1. Які основні річкові системи виділяють в Україні.
2. Басейн якої річки має найбільшу площу.

Завдання 8 Використовуючи фізичну карту України в атласі або за покликанням <https://geomap.com.ua/uk-g6/195.html#&gid=maps&pid=1> та карту річки Дніпро <https://bit.ly/40gU77e> усно поясніть напрям руху приток річки Дніпро (Тетерів, Сула, Інгулець, Случ, Уборть).

Завдання 9 Використовуючи фізичну карту України в атласі або за покликанням <https://geomap.com.ua/uk-g6/195.html#&gid=maps&pid=1> назвіть форми рельєфу, які розділяють басейни річки Дніпро, Дністер, Південний Буг.

Завдання 10 Використовуючи карти усно пояснити взаємозв'язок між рельєфом та басейнами стоку річок на материк Африка.

Учитель **Отже**, ми бачимо, що в природі простежується тісний взаємозв'язок між напрямом річок та характером земної поверхні, якою вони протікають. Сусідні басейни розділяє природна межа – вододіл. Він проходить по горах, а на рівнині – по найвищих її ділянках.

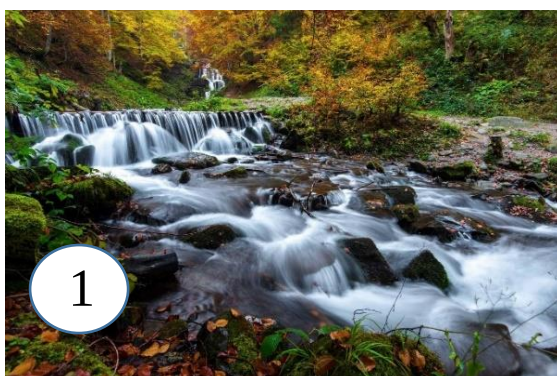
Робота з підручником

Завдання 11 Опрацюйте матеріал підручника с.207 «Річкова долина» і виконайте вправу за покликанням <https://learningapps.org/watch?v=ptsid239524>

Поміркуй!

Чому одні річки називають рівнинними, а інші — гірськими?

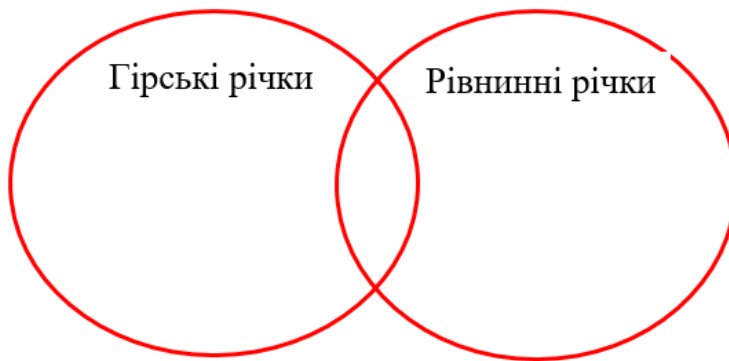
Завдання 12 Назвіть якою цифрою на фото позначені гірські і рівнинні річки. Поясніть свою відповідь.

Завдання 13 Опрацюйте в підручнику с.208-209 «Характер течії річок» та додаткові матеріали за QR- кодом(1). За допомогою діаграми Вена виділіть спільні та відмінні риси гірських і рівнинних річок. Свої результати опублікуйте на дошці Flinga перейшовши за покликанням <https://flinga.fi/s/FQANW75> або за QR- кодом (2).

Спільні та відмінні риси гірських і рівнинних річок

Отже, на рівнинах - річки течуть спокійно і повільно, а в горах - бурхливо і швидко несуть свої води.

Робота в групах Стратегія «Джигсоу - 2»

Завдання 14 Учні опрацьовують додаткові матеріали за QR-кодом і готують відповідь на запитання:

1 група – Що таке водоспад. Як вони утворюються?

2 група –Як утворюються пороги?

Пороги

Водоспади

Робота з контурною картою

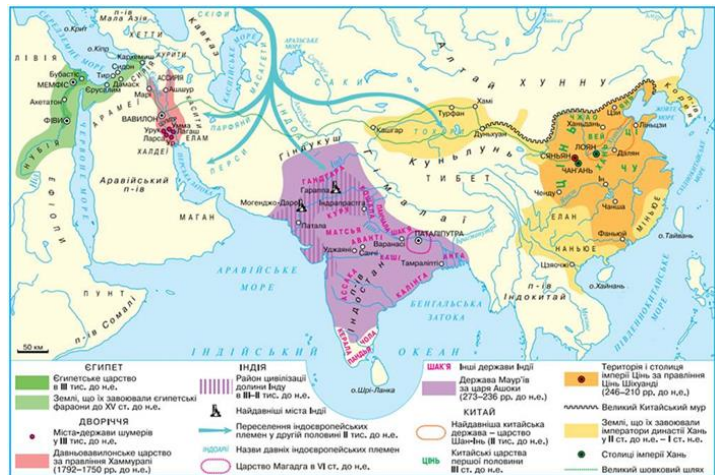
Практична робота 12 (продовження) Позначення на контурній карті водних об'єктів світу та України.

Позначити на контурній карті річки: Дніпро, Дунай, Південний Буг, Дністер, Амазонка, Ніл, Оріноко.

Робота в групах

Використовуючи малюнки обговоріть

1. Яке значення мають річки у житті людей?
2. Які проблеми характерні для місцевої річки – Суха Лохвиця. Із чим це пов'язано?

V. Закріплення

1. Хочеш перевірити себе? Перейди за покликанням <https://edpuzzle.com/assignments/671fdb815c2346da5ccd63f5/watch> і виконай вправу. Вправа створена з використанням відеоматеріалів www.ua.pistacja.tv
2. Використовуючи хмаринку слів дайте визначення основних понять і термінів.

